

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420156517
AA43-0962-18/14

SPRIEDUMS **Latvijas tautas vārdā**

Rīgā

2018.gada 11.decembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Linda Vīnkalna, tiesneses Inga Juhņeviča-Knoka un Laura Konošonoka

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Lotos Pharma” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2016.gada 28.decembra lēmuma Nr.24-pk atcelšanu, sakarā ar SIA „Lotos Pharma” apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 7.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – centrs), izvērtējot pieteicējas SIA „Lotos Pharma” īstenotās komercprakses, sniedzot informāciju par uztura bagātinātājiem, atbilstību Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma prasībām, ar 2016.gada 28.decembra lēmumu Nr.24-pk (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) pieteicējai aizliedza negodīgu komercpraksi, kuras ietvaros tiek sniegta maldinoša un normatīvajiem aktiem neatbilstoša informācija par uztura bagātinātāju īpašībām un netiek ievērotas Ministru kabineta 2015.gada 1.decembra noteikumu Nr.685 „Prasības uztura bagātinātājiem” (turpmāk – noteikumi Nr.685) prasības, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama. Ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējai uzlikta soda nauda 6000 *euro* apmērā.

Pārsūdzētajā lēmumā konstatēts, ka pieteicēja izplatīja VSIA „Latvijas Televīzija” programmā LTV1 un žurnālā „Māja” normatīvajiem aktiem neatbilstošas uztura bagātinātāju *Hepasan Forte*, *Sinunorm DUO* un *AteroLip* reklāmas. Pieteicēja pārkāpa prasības attiecībā uz norāžu „Uztura bagātinātājs”

un „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu” lietošanu. Pieteicēja izmantoja veselīguma norādes, kas neatbilda normatīvo aktu regulējumam, tostarp veselīguma norādes attiecinātas uz produktu, nevis tā sastāvdaļām. Pieteicēja izteica maldinošus apgalvojumus par uztura bagātinātāju ātru un ārstniecisku iedarbību, atsevišķiem produktiem piedēvējot sevišķas īpašības un reklāmrakstos norādot uz tādām vielām, kuras nav marķējumā.

Pieteicējas veiktā maldinošā komercprakse negatīvi ietekmē vidusmēra patērētāju ekonomisko rīcību. Tās reklāmas izplatītas 416 reizes televīzijā un sešas reizes žurnālā „Māja”, tādējādi ar negodīgo komercpraksi izdarot negatīvu ietekmi uz plašu personu loku. Pieteicēja pieļāva pārkāpumus, lai gan tā vairākkārt saņēma centra konsultācijas un viedokli par uztura bagātinātāju reklāmu neatbilstību normatīvo aktu prasībām.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu. Pieteikumā minēti šādi iebildumi.

[2.1] Uztura bagātinātāju *Hepasan Forte*, *Sinunorm DUO* un *AteroLip* reklāmās izmantotie apgalvojumi ir patiesi un atbilst normatīvo aktu prasībām. Pieteicēja nekādā veidā nemaldina patērētāju.

[2.2] Centrs nav ievērojis Administratīvā procesa likuma pamatprincipus. Pieteicēja strikti pildīja tā norādījumus, bet centrs pārsūdzēto lēmumu pietiekami nepamatoja.

[2.3] Pat ja zem *Sinunorm DUO* reklāmas raksta nebija norādes „Uztura bagātinātājs”, blakus reklāmas rakstam bija reklāmas makets, kurš ietvēra informāciju, ka tas ir uztura bagātinātājs. Pieteicēja nepiekrīt, ka aicinājums konsultēties ar ārstu vai farmaceitu varēja maldināt vidusmēra patērētāju, jo nākamajā teikumā bija minēts, ka *Sinunorm DUO* ir uztura bagātinātājs. Pēc centra aizrādījuma šāds aicinājums vairs nav iekļauts produkta aprakstā.

[2.4] Pieteicēja ievēroja noteikumu Nr.685 prasības, jo reklāmās bija atzīme „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu”. Bija sniegta noteiktā informācija, ka produkts ir uztura bagātinātājs.

[2.5] Centrs nav taisnīgi un samērīgi izvērtējis visu līdzšinējo pieteicējas darbību un sadarbību ar centru. Pieteicējas mērķis nebija maldināt patērētājus, tā ņēma vērā centra sniegtos iebildumus un veica izmaiņas reklāmās.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 7.marta spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots šādi.

[3.1] Centrs konstatējis, ka pieteicēja patērētājiem sniegusi maldinošu un normatīvajiem aktiem neatbilstošu informāciju par preces īpašībām un ka pieteicēja neievēro noteikumu Nr.685 prasības, kas attiecas uz uztura bagātinātāju reklamēšanu. Tādējādi centrs secinājis, ka pieteicējas komercprakse neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību attiecībā pret reklamēto preci, kā arī tā ir maldinoša. Centrs saista apsvērumus par patērētāja izvēli ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 7.panta pirmo daļu.

Savukārt pieteicēja uzskata, ka ir sadarbojusies ar centru un nekavējoties novērsusi visas centra norādītās nepilnības reklāmās.

Tādējādi tiesai ir jāpārbauda, vai centrs pamatoti pieteicējas īstenoto komercpraksi atzinis par negodīgu un neatbilstošu noteikumu Nr.685 prasībām, kā arī, – vai uzliktā soda nauda ir samērīga ar pieļauto pārkāpumu.

[3.2] Tiesa konstatējusi turpmāk norādītos lietas apstākļus.

[3.2.1] Centrs 2016.gada 23.februārī konstatējis, ka VSIA „Latvijas Televīzija” programmā LTV1 tika izplatīta pieteicējas sniegta uztura bagātināja *Hepasan Forte* normatīvajiem aktiem neatbilstoša reklāma, tādējādi maldinot par produkta īpašībām. Proti, reklāmā netiek sniegta informācija, ka produkts ir uztura bagātinātājs, bet iekļautā norāde „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu” tiek sniegta aptuveni no 12.sekundes no kopējā 18 sekunžu garā reklāmas laika, kā arī reklāmā izmantotās veselīguma norādes neatbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2006.gada 20.decembra (EK) Nr.1924/2006 par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem (turpmāk – Regula) prasībām, un reklāmā ir izteikti maldinoši apgalvojumi par produkta ātru iedarbību. Reklāmā ietvertais teksts „aknām nepieciešama ātra palīdzība” sniedz apsoliģumu saistībā ar produkta ātru un labvēlīgu iedarbību aknu aizsargāšanā, savukārt audio frāze „*Hepasan* – ātra un efektīva aizsardzība jau no pirmās kapsulas” ar fonā attēlotām produkta sastāvdaļām sniedz nepārprotamu norādi, ka aknas tiks aizsargātas no reklāmas sākumā minētajiem aknu bojājumu iemesliem un ka to nodrošinās reklāmā attēlotās sastāvdaļas.

Centrs saistībā ar konstatētajiem pārkāpumiem 2016.gada 12.aprīlī vērsies pie pieteicējas, lūdzot iesniegt pierādījumus par reklāmās sniegto apgalvojumu patiesumu, reklāmas izplatīšanas vietām, laiku un apjomu, kā arī attiecīgo veselīguma norāžu ieraksta numurus konsolidētajā sarakstā, kas iesniegts novērtēšanai Eiropas pārtikas nekaitīguma iestādē par uztura bagātinātājiem, uz kuru pamata izveidots reklāmas saturs.

Atbildot uz minēto vēstuli, pieteicēja 2016.gada 22.aprīlī sniegusi skaidrojumu, ka audio frāze „*Hepasan* – ātra un efektīva aizsardzība jau no pirmās kapsulas” ir patiesa, pamatojot šo apgalvojumu ar to, ka cietā želatīna kapsulās pildītās vielas, salīdzinājumā ar tabletēm, tiek uzņemtas lielākā daudzumā un īsākā laikā, un līdz ar to ir uzskatāmas par efektīvākām. Turklāt sastāvā esošās sastāvdaļas veicina aknu funkciju sekmēšanu, normālu darbību un aknu šūnu aizsardzību. Vienlaikus tabulas veidā sniegta informācija par veselības norādēm. Pieteicēja arī paskaidrojusi, ka gadījumā, ja pēc centra domām reklāma maldina patērētājus, pieteicēja nodrošinās, lai tā vairs netiktu pārraidīta.

[3.2.2] Centrs konstatējis, ka pieteicēja sadarbībā ar žurnāla „Māja” redakciju sniedza uztura bagātinātāja *Sinunorm DUO*, *Hepasan Forte* un *AteroLip* reklāmas materiālus, neievērojot Regulas un noteikumu Nr.685 prasības.

Uztura bagātinātāja *Sinunorm DUO* reklāmas materiāls sastāv no reklāmraksta un atsevišķi izvietotas uztura bagātinātāja *Sinunorm DUO*

reklāmas, kurā nav ievērotas Regulā un noteikumu Nr.685 27.punktā noteiktās prasības. Reklāmraksta daļā patērētājiem netiek sniegta informācija, ka *Sinunorm DUO* ir uztura bagātinātājs, sniedzot atsauces uz slimību iespējamu novēršanu. Reklāmā ir iekļautas norādes „augšējiem elpceļiem” un „apakšējiem elpceļiem”, kā arī aicinājums „ievelc elpu”, ar to patērētājiem liekot domāt, ka uztura bagātinātājam ir sevišķas īpašības attiecībā uz tā lietotāja elpceļiem, tādējādi neievērojot Regulas 10.panta 3.punkta noteikumu, ka atsauces uz uzturvielas vai pārtikas produkta vispārēju, nekonkrētu labvēlīgu ietekmi uz labu vispārējo veselību, labsajūtu var izdarīt tikai kopā ar īpašu veselīguma norādi, kas ietverta 13. un 14.pantā minētajos sarakstos. Reklāmrakstā nav minēts, ka produkts ir uztura bagātinātājs.

Uztura bagātinātāja *Hepasan Forte* reklāmas materiāla daļā veselīguma norādes tiek attiecinātas uz produktu, nevis tā sastāvdaļām, kurām veselīguma norādes ir iesniegtas izvērtēšanai Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei EFSA. No žurnāla „Māja” 20.numurā ietvertās reklāmas secināms, ka, lietojot uztura bagātinātāju vismaz 4 – 8 nedēļas, aknas uzlabos savu darbu.

Uztura bagātinātāja *AteroLip* reklāmas materiālā veselīguma norāde ir pārveidota, pastiprinot tās ietekmi, tiek attiecināta uz produktu, nevis tā sastāvdaļu atbilstoši reģistrētajai veselīguma norādei un neievērojot norādes izmantošanas nosacījumu (minimālās devas norāde). Savukārt reklāmas materiāla aprakstošajā daļā tiek izmantotas veselīgumu norādes, kas ir aizliegtas ar Regulu, tostarp par berberīhu, kuras norāda uz iespēju samazināt holesterīna līmeni.

Tiesa konstatējusi, ka centrs saistībā ar konstatētajiem pārkāpumiem 2016.gada 11.maijā vērsies pie pieteicējas, izskaidrojot konstatēto pārkāpumu būtību un lūdzot iesniegt pierādījumus par reklāmās izmantoto veselīguma norāžu atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Atbildot uz minēto vēstuli, pieteicēja 2016.gada 23.maijā sniegusi skaidrojumu, ka patērētājs netiek maldināts, reklāmās par *Sinunorm DUO* paustie apgalvojumi ir patiesi, reklāmraksta pēdējās trīs daļas sniedz patērētājiem viegli saprotamu informāciju par dabas vielām, par to izmantošanu tautas medicīnā, par pasaulē veiktiem pētījumiem, vienlaikus reklāmrakstā minētais pētījums par cinku nav attiecināms uz uztura bagātinātāja *Sinunorm DUO* sastāvā esošo cinku, un tādēļ apgalvojumiem saistībā ar šo pētījumu nevar piedēvēt veselīguma norādes definīciju. Raksta daļa, kas ir atdalīta no kopējā raksta satura un apraksta četru augu ekstraktu īpašības, ietver informāciju, kas ir plaši pazīstama un iesakņojusies tautas medicīnā, taču šī informācija netiek saistīta ar uztura bagātinātāju *Sinunorm DUO*. Raksta sagatavošanas gaitā ir radusies nepilnība sadaļas nosaukuma formulējumā. Pieteicēja nav vēlējusies maldināt patērētājus, jo rakstā nav minēta atsevišķi norādīto augu esamība produktā.

[3.2.3] Par īstenoto komercpraksi un konstatētajiem pārkāpumiem centrs 2016.gada 11.jūlijā nosūtīja pieteicējai vēstuli, kurā pieteicējas līdzšinējā komercprakse atzīta par negodīgu. Centrs norādīja, ka, neskatoties uz centra vēstulēs izteiktajiem aizrādījumiem par reklāmu būtiskām neatbilstībām

normatīvajam regulējumam, pieteicēja neveic darbības, lai novērstu centra konstatētos trūkumus. Vēstulē centrs norādīja, ka pieteicējas īstenotā komercprakse uzskatāma par negodīgu, jo tā ir maldinoša, kā arī neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas vidusmēra patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar. Tādējādi, ņemot vērā centra rīcībā esošo informāciju par pieteicējas īstenoto komercpraksi un saraksti ar pieteicēju, centrs norādīja, ka pieteicēja nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu savu preču reklāmu atbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī turpina to darīt. Centrs aicināja pieteicēju sniegt rakstveida informāciju par visu minēto reklāmu izplatīšanas vietām un apjomu laika posmā no 2016.gada janvāra, izņemot centra jau konstatētās, kā arī norādīja, ka pieteicējai ir tiesības izteikt viedokli un sniegt argumentus administratīvajā lietā.

[3.2.4] Pieteicēja 2016.gada 29.jūlija atbildes vēstulē centram norādīja, ka nepiekrīt centra viedoklim, ka ir īstenojusi negodīgu komercpraksi.

[3.3] Saskaņā ar Regulas 2.panta otrās daļas 5.punktu „veselīguma norāde” ir jebkura norāde, kas pauž, liek domāt vai netieši norāda, ka pastāv saikne starp pārtikas produktu kategoriju, pārtikas produktu vai kādu tā sastāvdaļu un veselību.

Tiesa norādījusi, ka no Regulas 3.panta izriet, ka uzturvērtības un veselīguma norādes Eiropas Savienības tirgū laisto pārtikas produktu (saskaņā ar noteikumu Nr.685 6.punktu uztura bagātinātāji ir pārtikas produkti parastā uztura papildināšanai) marķēšanai, noformēšanai un reklāmai var izmantot tikai tad, ja tās atbilst šīs regulas noteikumiem.

Atbilstoši Regulas 10.panta pirmajai daļai veselīguma norādes aizliedz, ja tās neatbilst II nodaļas vispārējām prasībām un šīs nodaļas īpašajām prasībām un ja par tām nav izsniegtas atļaujas saskaņā ar šo regulu, un tās nav iekļautas 13. un 14.pantā paredzētajā sarakstā ar norādēm, par kurām izsniedz atļaujas.

Tiesa secinājusi, ka produktu (uzturu bagātinātāju) reklāmā ir izmantojamas tikai tādas veselīguma norādes, kādas ir atļautas ar Regulu, savukārt cita veida norādes, tostarp norādes ar paplašinātu saturu, kā arī norādes, kurās uztura bagātinātājiem tiek piedēvētas ārstnieciskās īpašības, nav pieļaujamas un ir aizliedzamas.

Regulas 12.panta „c” apakšpunkts citastarp noteic, ka nav atļautas veselīguma norādes par ieteikumiem, ko snieguši individuāli ārsti vai veselības speciālisti.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta otrā daļa noteic, ka komercprakse ir negodīga, ja iestāties vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

1) tā neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar;

2) tā ir maldinoša;

3) tā ir agresīva.

Minētā likuma 6.pants noteic, ka komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

Negotīgas komercprakses aizlieguma likuma 7.panta pirmā daļa noteic, ka par patērētāja ekonomisko rīcību būtiski negatīvi ietekmējošu uzskata tādu komercpraksi, kura būtiski mazina patērētāja iespēju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu un kuras rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Minētā panta otrās daļas 1.punkts noteic, ka par patērētāja pieņemtu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu jebkurā gadījumā uzskatāms patērētāja lēmums iegādāties preci vai saņemt pakalpojumu, vai atturēties no šādas rīcības.

Tiesa secinājusi, ka tās darbības, kuras neatbilst tiesību normu prasībām un kuru rezultātā patērētājs nesaņem visu izvēlei nepieciešamo vai pilnīgi pareizu informāciju par preci vai pakalpojumu, bet izvēlas šo preci vai pakalpojumu, ir tās, kuras būtiski negatīvi ietekmē patērētāja rīcību.

Negotīgas komercprakses aizlieguma likuma 9.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, kas ir maldinoša komercprakse, jo arī maldinoša komercprakse piepilda negotīgas komercprakses jēdzienu, proti, komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visus apstākļus, patērētājs tās ietekmē pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis. Komercpraksi uzskata par maldinošu, ja tās ietvaros tiek sniegta nepatiesa informācija vai šī informācija jebkādā veidā, tostarp vispārējās pasniegšanas ziņā, maldina vai varētu maldināt vidusmēra patērētāju pat tad, ja faktiski ir pareiza.

Minētā likuma 11.panta 17.punkts noteic, ka komercprakse jebkuros apstākļos ir maldinoša, ja komercprakses īstenotājs sniedz patiesībai neatbilstošu informāciju par to, ka prece vai pakalpojums var palīdzēt izārstēt slimības, novērst disfunkciju vai fiziskos defektus.

Saskaņā ar noteikumu Nr.685 24.1.apakšpunktu uztura bagātinātāja marķējumā, noformējumā un reklāmā nedrīkst ietvert norādi, ka uztura bagātinātājs novērš, ārstē vai izārstē slimības, vai minēt šādu iespēju.

Tātad, ja tiek konstatēts, ka preces vai pakalpojuma reklāmā ir nepamatota norāde uz spēju izārstēt slimības, novērst disfunkciju vai fiziskos defektus, katrā šādā gadījumā komercprakse ir atzīstama par maldinošu, neatkarīgi no citu apstākļu pastāvēšanas.

Tādējādi lietas ietvaros ir pārbaudāmi centra apsvērumi, kas attiecas uz pieteicējas komercpraksi.

[3.4] Izvērtējot konstatētos lietas apstākļus un pieteicējas īstenotās komercprakses atbilstību Regulas, kā arī Negotīgas komercprakses aizlieguma likuma un noteikumu Nr.685 prasībām, tiesa secinājusi, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie secinājumi par pieteicējas īstenoto komercpraksi ir atzīstami par pamatotiem turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[3.4.1] Pārbaudot strīdus reklāmu saturu, tiesa atzinusi, ka tās rada maldinošu priekšstatu, ka reklamētā prece var izārstēt slimību, bet, kā jau secināts, no tiesību normām izriet aizliegums uztura bagātinātājiem piedēvēt ārstnieciskas īpašības – spēju izārstēt slimības.

Pieteicēja ir sniegusi reklāmas, informējot patērētājus par piedāvāto produktu īpašībām, kuras attiecīgajiem uztura bagātinātājiem nepiemīt. Veselīguma norādes, kuras pieteicēja nav tiesīga izmantot, negatīvi ietekmē vai var negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību.

Tiesa atzinusi par pamatotu centra argumentu, ka veselīguma norāžu izmantošana ir brīvprātīga, tomēr, ja komercprakses īstenotājs izvēlas lietot šādas norādes saviem produktiem, tad tas ir jādara atbilstoši attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Proti, norāde „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu” nevar novērst patērētāju maldināšanu, jo pie konkrētās preces nav norāde, ka tā ir uztura bagātinātājs, tādējādi liekot domāt, ka šī prece ir zāles. Līdz ar to pieteicējas iekļautā norāde ir vispārīga un var maldināt vidusmēra patērētāju.

[3.4.2] Tiesa arī atzinusi, ka pieteicējas reklāmas materiālā iekļautā pieteicējas vadītāja un ārsta ieteikums lietot konkrēto produktu neatbilst Regulas 12.panta „c” apakšpunktam, kā arī ietverta maldinoša veselīguma norāde par slimības riska samazināšanos, lietojot produktu. Tādējādi pieteicēja, sniedzot informāciju par produkta izmantošanu slimības ārstēšanai, īsteno negodīgu (jebkuros apstākļos maldinošu) komercpraksi.

[3.4.3] Arī pieteicējas reklāmā iekļautā norāde „salīdzinot ar tiem preparātiem, kuri jau ilgāku laiku pazīstami Latvijas tirgū, mēs katrā savā produkta kapsulā esam iekļāvuši vairāk nekā divus esenciālo fosvolipītu kapsulu devas un divu silimarīna tablešu devas” ir uzskatāma par patērētājiem sniegtu nepietiekoši skaidru un nepietiekoši saprotamu informāciju par produkta īpašībām, kas būtiski mazina patērētāja iespēju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, kā rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

[3.4.4] Apkopojot minēto, tiesa atzinusi, ka pieteicējas reklāmās izmantotās veselīguma norādes neatbilst Regulas 3.panta noteikumiem, jo tās nav iekļautas Regulas 13. un 14.pantā paredzētajā sarakstā ar norādēm, par kurām izsniedz atļaujas, un tādējādi tās ir aizliegtas saskaņā ar Regulas 10.panta pirmo daļu.

Tiesa, atsaucoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta otrās daļas 2.punktu un 11.panta 17.punktu, atzinusi, ka pieteicēja ir īstenojusi negodīgu (jebkuros apstākļos maldinošu) komercpraksi, jo ir sniegusi ar normatīvo aktu aizliegtu, patiesībai neatbilstošu informāciju par to, ka prece var palīdzēt izārstēt slimības vai novērst disfunkciju, kas vienlaikus ar Regulas 12.panta „c” apakšpunkta pārkāpumu, iekļaujot reklāmā veselīguma norādes par ieteikumiem, ko snieguši individuāli ārsti, vēl vairāk pastiprina reklāmas negatīvo ietekmi uz vidusmēra patērētāju.

Tiesa norādījusi, ka pieteicēja arī nav ievērojusi noteikumu Nr.685 21.1.apakšpunktā noteiktās prasības par papildu informācijas „Uztura bagātinātājs” norādi.

Par patērētāju, kuram pieteicējas īstenotā komercprakse adresēta, ir uzskatāms tāds patērētājs, kurš iegādājās vai var iegādāties tādas pārtikas preces kā pieteicējas piedāvātie uztura bagātinātāju produkti. Līdz ar to, nesāņemot patiesu informāciju par produktiem, tostarp, ka reklamētie produkti ir uztura bagātinātāji, patērētāji varēja pieņemt tādu lēmumu par produktu iegādi, kādu tie nebūtu pieņēmuši, ja viņu rīcībā būtu skaidra un pilnīga informācija par reklamētajiem uztura bagātinātājiem. Līdz ar to pieteicējas īstenotā komercprakse ir atzīstama kā profesionālajai rūpībai neatbilstoša komercprakse.

Pieteicēja informāciju par saviem produktiem ir sniegusi tādā veidā, kas maldina vai var maldināt patērētājus par pieteicējas reklamēto uztura bagātinātāju īpašībām, kā rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

[3.4.5] Ievērojot minēto, tiesa atzinusi, ka pieteicēja ir pārkāpusi Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta pirmajā daļā noteikto negodīgas komercprakses aizliegumu.

[3.5] Tiesa secinājusi, ka centrs atbilstoši Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmās daļas prasībām ir izdarījis lietderības apsvērumus un pamatoti atzinis, ka izskatāmajā gadījumā ir izdodams lēmums, piemērojot Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta astotās daļas 3. un 5.punktu. Proti, centrs pamatoti ir secinājis, ka pieteicējas pieļautie pārkāpumi ir būtiski, jo pieteicējas īstenotā komercprakse ir adresēta daudziem patērētājiem. Tādējādi pieteicējas izdarītais pārkāpums, neievērojot profesionālo rūpību un nesniedzot patērētājiem ar normatīvo aktu noteiktu informāciju, kā arī sniedzot patērētājiem maldinošu informāciju par piedāvātajiem uztura bagātinātājiem, rada, kā arī var radīt apdraudējumu ar likumu aizsargātajām patērētāju kolektīvajām ekonomiskajām interesēm.

[3.6] Pieteicēja norāda, ka ir sadarbojusies ar centru un nekavējoties novērsusi visus konstatētos pārkāpumus.

Tiesa šo argumentu noraidījusi kā nepamatotu un norādījusi, ka pieteicēja, lai arī ir sniegusi atbildes uz centra vēstulēm, tomēr nav atzinusi centra konstatētos pārkāpumus. Pieteicēja nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu sniegto reklāmu atbilstību normatīvo aktu prasībām. Pārkāpumi tika atkārtoti arī pēc centra pieteicējai sniegtās informācijas par konstatētajām neatbilstībām. Tādējādi nav konstatējama tās vēlme sadarboties ar centru.

Pieteicējas minētie argumenti nevar arī atspēkot lietā konstatēto un atzīto, ka tās darbībās ir saskatāms patērētāju kolektīvo interešu pārkāpums, kas varētu radīt būtisku negatīvu ietekmi uz patērētāju ekonomisko rīcību un radīt kaitējumu vai zaudējumus ne tikai atsevišķiem patērētājiem, bet patērētāju kopumam.

[3.7] Lietā nav strīda, ka pieteicēja ir komercprakses īstenotāja, pati piedalās reklāmu satura veidošanā un pasūta to izplatīšanu.

Tiesa ir konstatējusi, ka pieteicēja ir maldinājusi patērētājus par piedāvāto preču īpašībām, nav sniegusi patērētājiem ar normatīvo aktu noteikto informāciju, kā arī nav ievērojusi profesionālo rūpību, veidojot uztura bagātinātāju aprakstus, līdz ar to tiesa pieteicējas īstenoto komercpraksi ir atzinusi par negodīgu.

Ievērojot minēto, kā arī pieteicējas īstenotās komercprakses jomu, raksturu un būtību, normatīvajiem aktiem neatbilstošu reklāmu izplatīšanas ilgumu un apjomu, kā arī šo reklāmu iespējamo negatīvo ietekmi uz plašu patērētāju loku, tostarp negatīvi ietekmējot patērētāju, kuriem nepieciešama ārstēšanās, rīcību, tiesa atzinusi par pamatotu centra secinājumu, ka ir lietderīgi aizliegt pieteicējai īstenot negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama, kā arī centrs pamatoti saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta astotās daļas 5.punktu atzinis, ka pieteicējai ir piemērojama soda nauda minētā likuma 15.²pantā noteiktajā kārtībā.

[3.8] Pieteicēja uzskata, ka tai uzliktā soda nauda nav samērīga un veicina nevis pieļauto pārkāpumu likvidēšanu un nākamo novēršanu, bet pieteicējas kā uzņēmējdarbības subjekta likvidāciju, jo smagās tirgus situācijas dēļ šāds ievērojams sods novedīšot līdz maksātnespējai.

Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.²panta pirmo daļu uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi uzlikt komercprakses īstenotājam soda naudu līdz 10 procentiem no tā pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne vairāk kā 100 000 *euro*. Soda naudas apmērs ir nosakāms samērīgs ar izdarīto pārkāpumu, ņemot vērā komercprakses īstenotāja veiktos pasākumus pārkāpuma novēršanai un zaudējumu atlīdzināšanai.

Saskaņā ar minētā likuma 15.²panta otro daļu uzraudzības iestāde, pieņemot lēmumu par soda naudas uzlikšanu un tās apmēru, ņem vērā šādus apstākļus, kā arī izvērtē, vai pastāv šādi nosacījumi: 1) pieļautā pārkāpuma raksturs un ilgums, pārkāpuma radītā ietekme (zaudējumi patērētājiem), pārkāpuma izdarīšanas apstākļi, pārkāpēja loma pārkāpumā un pārkāpuma apjoms; 2) komercprakses īstenotājs līdz lēmuma pieņemšanas dienai ir atlīdzinājis vai sācis atlīdzināt patērētājiem nodarītos zaudējumus; 3) pārkāpums pārtraukts pēc komercprakses īstenotāja iniciatīvas; 4) komercprakses īstenotājs negodīgas komercprakses aizlieguma pārkāpumu izdarījis atkārtoti pēdējo divu gadu laikā, un tas konstatēts ar uzraudzības iestādes lēmumu vai rakstveida apņemšanos; 5) komercprakses īstenotājs nav izpildījis rakstveida apņemšanos; 6) komercprakses īstenotājs ir kavējis lietas izskatīšanu vai slēpis izdarīto pārkāpumu.

Tiesa konstatējusi, ka centrs, piemērojot soda naudu, ir vērtējis pieteicējas īstenotās komercprakses raksturu un būtību, apjomu, ilgumu, iespējamo radīto ietekmi, pieteicējas lomu pārkāpumā, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, pieteicējas atbildību, kā arī mantisko stāvokli, rezultātā pieteicējas izdarīto pārkāpumu atzīstot par smagu pārkāpumu.

Tiesa atzinusi, ka centrs ir ievērojis samērīguma principu, piemērojot pieteicējai soda naudu 6000 *euro*, proti, 1,5 procentu apmērā no 2015.gada neto

apgrozījuma. Tas tiesas ieskatā vērtējams kā preventīvs sods. Piemērotās soda naudas apmērs ir taisnīgs un samērīgs izdarītajam pārkāpumam.

[3.9] Attiecībā par pieteicēja argumentu, ka, nosakot piemērojamo soda naudas apmēru, centrs nav ņēmis vērā pieteicējas izmaksas un attiecīgi soda naudas ietekmi uz pieteicējas maksātspēju, tiesa norādījusi, ka likumdevējs, likumā paredzot naudas sodu noteikt līdz 10 procentiem tieši no negodīgas komercprakses īstenotāja pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, šādu soda apmēra noteikšanas principu ir atzinis par samērīgu. Ņemot vērā aplūkotos pārkāpuma apstākļus, tostarp tā apjomu, raksturu, ilgumu, pieteicējas rīcību pārkāpuma novēršanā, pārkāpuma ietekmi uz patērētāju interesēm, tiesa atzinusi, ka šāds soda naudas apmērs ir samērīgs un atbilstošs pieteicējas izdarītajam pārkāpumam.

[3.10] Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem, atzinusi, ka centrs ir noskaidrojis visus būtiskos lietas apstākļus, tostarp centrs ir izdarījis pamatotus secinājumus, vērtējot jautājumu par pieteicējai uzliekamās soda naudas apmēru. Ņemot vērā lietā noskaidrotos apstākļus un tiesas izdarītos secinājumus, tiesa atzinusi, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks.

[4] Pieteicēja par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 7.marta spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk minēto.

[4.1] Tiesa nav pietiekami izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus un nav pievērsusi uzmanību tam, ka centrs atzina to, ka pieteicēja ir ņēmusi vērā visus norādījumus un precizējusi reklāmu saturu, novēršot tai izteiktos pārmērumus.

Pieteicējas produktu reklāmās izmantotas tikai tādas veselīguma norādes, kādas atļauj normatīvie akti, un reklāmās nav cita veida norādes, tostarp nav norādes ar paplašinātu saturu un tādas, kurās uztura bagātinātājiem tiek piedēvētas ārstnieciskas īpašības.

[4.2] Starp centru un pieteicēju norisinājās sarakste par uztura bagātinātāju reklāmu atbilstību normatīvo aktu prasībām, kuras ietvaros centrs informēja pieteicēju par pirmšķietami konstatētiem pārkāpumiem un uz ko pieteicēja sniedza izvērstas atbildes, kā arī ņēma vērā iebildumus un novērsa neprecizitātes. Pieteicēja arī argumentēja, kādēļ nav pārkāpti normatīvie akti.

Centrs nav ņēmis vērā vairākus pieteicējas norādītos apsvērumus.

[4.2.1] Reklāmas frāze „*Hepasan* – ātra un efektīva aizsardzība jau no pirmās kapsulas” ir patiesa. Uzņemot *Hepasan Forte* kapsulas, aktīvās vielas ātri uzsāk savu darbību, jo to sastāvā esošās vielas tiek pildītas cietajās želatīna kapsulās. Salīdzinājumā ar tabletēm, kapsulu želatīna apvalks sadalās aptuveni četru minūšu laikā pēc norīšanas, kā arī dažādu gastrointestinālā trakta pH klātbūtnē aktīvās vielas tiek atbrīvotas vienmērīgāk, sasniedzot nepieciešamo terapeitisko efektu. Pētījumos pierādīts, ka, uzņemot cietās želatīna kapsulas, tiek nodrošināta 35,3 procentus augsta aktīvo vielu biopieejamība, bet tablešu gadījumā – 17,2 procentus. Aktīvās vielas, kas pildītas cietajās želatīna kapsulās, tiek uzņemtas lielākā daudzumā un īsākā laikā.

Termins „efektivitāte” skaidrojams kā rādītājs, kas raksturo mēra pakāpi,

kādā sistēma vai tās sastāvdaļas sasniedz vēlamo rezultātu (izpilda savas funkcijas) salīdzinājumā ar resursu patēriņu. Tādējādi pieteicējas apgalvojums ir patiess, jo *Hepasan Forte* sastāvdaļas veicina aknu funkciju sekmēšanu, aknu normālu darbību un aknu šūnu aizsardzību. Kapsulā apvienotas vairākas aktīvās vielas, panākot lietderīgu resursu izmantošanu, lai sasniegtu vēlamo rezultātu, kas attiecībā uz *Hepasan Forte* ir aknu aizsardzība un funkciju sekmēšana.

Pieteicējas sniegtajā informācijā par *Hepasan Forte* nav ietverta īpašības vārdu pārākā pakāpe „ātrāks” vai „efektīvāks”, kas varētu maldināt patērētājus, ka produkts ir labāks preparāts par citiem aknu grupas produktiem. *Hepasan Forte* marķējumā minētā indikācija ir balstīta uz veselīguma norādēm, un uz tā pamata ir arī izveidota produkta reklāma.

[4.2.2] *Sinunorm DUO* reklāmas materiālā norādītais „Ja elpceļu iekaisums attīstās strauji” ir izvietots atvērumā. Norāde par uztura bagātinātāju ir pie produkta reklāmas maketa un – ar diviem uzrakstiem „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu”. Tādējādi ir saprotams, ka *Sinunorm DUO* ir uztura bagātinātājs. Reklāmā iekļauti arī papildu brīdinājumi, ka „pirms produkta lietošanas iesakām rūpīgi izlasīt lietošanas instrukciju, kā arī konsultēties ar ārstu vai farmaceitu par tā iedarbību uz organismu”.

Reklāmas laukumā iekļautais teksts „Ievēl elpu” nav indikācija, tas ir aicinājums uz darbību – elpošanu, un tāpēc tam nevar piedēvēt īpašību raksturu. Ja aicinājums tiek formulēts kā veselības norāde, tad to var pamatot ar Regulā noteiktajām vadlīnijām, ka gadījumā, ja veselības norādes formulējums tiek mainīts, ir jānodrošina, ka patērētājam tas nozīmē to pašu, ko atļautā veselības norāde. Proti, jaunā norāde nedrīkst būt spēcīgāka. Pieteicēja norāda, ka aicinājums „Ievēl elpu” nav spēcīgāks par esošajām norādēm „nodrošina optimālu elpceļu funkciju” un „atbalsta elpceļu funkcijas”, jo izsaka aicinājumu elpot, kas ir elpceļu pamatfunkcija.

Norādes „apakšējiem elpceļiem” un „augšējiem elpceļiem” pamatotas ar veselības norādēm, kuras ir *Sinunorm DUO* sastāvā esošajām vielām, kā arī tās ir saskaņā ar Pārtikas un veterinārajā dienestā apstiprināto produkta marķējumu.

Arī apgalvojums „Ja cilvēks jau zina, ka viņam šis process parasti attīstās strauji, tad *Sinunorm DUO* ir īpaši piemērots. Laikus sākot lietot, varbūt pat izdosies nenonākt līdz sausajam klepum” ir patiess, jo produkta aktīvās vielas (priežu mizu ekstrakts, gaiļbiksīšu ekstrakts un timiāna ekstrakts) veicina augšējo un apakšējo elpceļu funkcijas. No EFSA apstiprinātajām veselības norādēm izriet, ka *Sinunorm DUO* satur vielas, kuras ir piemērotas respiratorās sistēmas atbalstam.

Saskaņā ar definīciju imunitāte ir organisma neuzņēmība pret noteiktu infekcijas slimības ierosinātāju, mikroorganismu, toksīnu, indi vai cita rakstura antigēnu, kas satur svešu ģenētisko informāciju. Saskaņā ar EFSA apstiprinātajām veselības norādēm *Sinunorm DUO* sastāvā ir vielas, kas atbalsta imunitāti – plūškoka ziedu un augļu ekstrakts un timiāna ekstrakts, cinks un vitamīns C. Tādējādi pieteicējas norādītais ir patiess, jo, atbalstot imunitāti, ir iespējams palielināt organisma neuzņēmību pret infekciju ierosinātājiem, kas var progresēt un izraisīt sauso klepu.

Apgalvojums „Tādēļ vajag mazināt iekaisumu, un to var izdarīt ar dabas vielu palīdzību” ir patiess. Saskaņā ar laikmetīgo „iekaisuma” definīciju tā ir komplicēta mijiedarbība starp imūnšūnām un šķīstošiem mediatoriem, kas veidojas kā atbildes reakcija uz audu bojājumu traumas, infekcijas, toksisku aģentu vai autoimūnu procesu dēļ, un kuras rezultāts ir lokāls šūnu proliferācijas un bojāto audu atjaunošana. Ņemot vērā minēto un iekaisuma norises etapus, liela loma iekaisuma mazināšanā ir imūnšūnām, kas aktivizē procesus, kuri saistās ar audu reģenerāciju. Atbilstoši EFSA veselības norādēm ir dažādas dabas vielas, kuras atbalsta imunitāti, un *Sinunorm DUO* sastāvā tās, piemēram, ir plūškoka ziedu un augļu ekstrakts un timiāna ekstrakts, cinks un vitamīns C.

Apgalvojums „Akūtu iesnu gadījumā viens iepakojums pietiks vienai reizei” jāvērtē kontekstā ar rakstā ietverto informāciju, ka „*Sinunorm DUO* ir jālieto tikai divas reizes dienā”. Ņemot vērā to, ka saskaņā ar zinātnisko informāciju akūtas iesnas minimāli ilgst septiņas dienas, arī *Sinunorm DUO* iepakojums pietiks septiņām pilnām dienām (t.i., vienam lietošanas kursam).

Raksta pēdējās trīs daļas „Vīrusu uzveicējs plūškoks”, „Dabiskais C vitamīna avots” un „Cinks” sniedz patērētājam papildu informāciju par dabas vielām, par to uzturvērtību un vēsturi to izmantošanā tautas medicīnā. Raksta zinātniskā informācija un apgalvojumi ir iekļauti, pamatojoties uz pasaulē (Norvēģijā, Panamā) veiktajiem pētījumiem, taču pētījumu atklājumus izskaidrojot vidusmēra patērētājam saprotamā un viegli uztveramā veidā.

Pētījumos aprakstīts plūškoka bioloģiski aktīvo vielu darbības mehānisms, un to pieteicēja ilustrējusi rakstā ar vienkāršiem vārdiem teikumā „Ja vīruss jau iekļuvis šūnā, plūškoka ekstraktā esošās vielas neļauj vīrusam vairoties (novērš vīrusa replikācijas), un līdz ar to vīrusa toksīni nevar pasliktināt inficēta cilvēka veselību”.

Raksta daļā par „Dabīgā C vitamīna avotu” tiek minēta C vitamīna esamība acerolas augļos, kā arī aprakstīts acerolas auglis, tā vispārīgās īpašības un sastāvs, ko pamato zinātniskā literatūra. Standartizēts ekstrakts, kas ir *Sinunorm DUO* sastāvā, ir ekstraktēts īpaši izdalot C vitamīnu, nenosakot citu vielu procentuālo daudzumu, taču jāņem vērā, ka sastāvā bez C vitamīna ir arī citas vielas – vitamīni un minerālvielas, kuras nevar atdalīt. Tāpēc tās, lai gan mazākos daudzumos nekā svaigā acerolas auglī, saglabājas arī gala ekstraktā.

Rakstā apgalvots, ka „tas ir antioksidants ar tonizējošu un atjaunojošu efektu”. Saskaņā ar definīciju „antioksidanti” ir dabīgi vai sintētiski ķīmiskie savienojumi, kas aizkavē citu molekulu oksidēšanos. Acerolas ķirša sastāvā ir C vitamīns, kas saskaņā ar veselības norādēm nodrošina šūnu aizsardzību no oksidatīvā stresa un ir plaši pazīstams kā antioksidants. Oksidatīvais stress ir stāvoklis, kad organismā ir par daudz brīvo radikāļu un organisma paša antioksidatīvās sistēmas netiek galā ar pārmērīgo brīvo radikāļu daudzumu. Savukārt antioksidatīvās sistēmas darbības nodrošināšanai ir nepieciešamas uzturvielas – vitamīni un minerālvielas. Tādējādi C vitamīns cīnās pret oksidatīvo stresu, veicot antioksidanta funkcijas.

Raksta daļā par cinku norādīts, ka „tas var efektīvi mazināt saaukstēšanās simptomu smagumu un slimības ilgumu”. Proti, „pamatojoties uz 15 klīnisko

pētījumu analīzes rezultātiem, zinātnieki ir secinājuši, ka mikroelements cinks var efektīvi mazināt saaukstēšanās simptomu smagumu un slimības ilgumu.” Šeit nav norādīts par *Sinunorm DUO* sastāvā esošo cinku, bet gan tiek minēti konkrēti fakti no veiktajiem pētījumiem, un tāpēc šim apgalvojumam nevar piedēvēt atbilstību veselības norādes definīcijai. „Veselības norāde” ir norāde, kas pauž, liek domāt vai netieši norāda, ka pastāv saikne starp pārtikas produkta kategoriju, pārtikas produktu vai kādu tā sastāvdaļu un veselību.

Raksta daļa, kas ir atdalīta no kopējā raksta satura un apraksta četrus augus (gaiļbiksīšu, Francijas piejūras priežu mizas, timiāna un apiņu) ekstraktu īpašības, ietver plaši pazīstamu un tautas medicīnā iesakņojušos informāciju. Līdz ar to tā ir informācija, kas nav veselības norādēs. Tautas medicīnā norādītais netiek specifiski saistīts ar *Sinunorm DUO*, jo šis produkts attiecas uz elpceļu veselības veicināšanu. Raksta saskaņošanas gaitā radās nepilnība nosaukuma formulējumā, un pieteicēja nevēlējās maldināt patērētājus, piedēvējot tautas medicīnā zināmo īpašību arī *Sinunorm DUO*. Proti, rakstā nav minēts, ka produkta sastāvā būtu gaiļbiksītes ekstrakts, Francijas piejūras priežu mizas ekstrakts, timiāna ekstrakts vai apiņu ekstrakts, kā arī šo sastāvdaļu aprakstos ir norādītas īpašības, kas nav attiecināmas uz elpceļu infekcijām, piemēram, gaiļbiksītēm – urīndzenošanas īpašības, priežu mizai – īpašības, kas attiecas uz asinsvadu veselību.

[4.3] Pieteicēja atsauca uz Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Administratīvā procesa likuma 15.pantu. Norāda, ka tiesības tikt uzklautām pirms lēmuma pieņemšanas ietekmē adresāta intereses, un tas ir Eiropas Savienības tiesību pamatprincips. Tomēr centrs pieteicējas ieskatā nav ievērojis tiesiskuma principu un procesuālā taisnīguma principu, kā arī Administratīvā procesa likuma 62.pantā noteikto par adresāta viedokli un argumentiem lietā.

[4.4] Pieteicēja uzskata, ka tā strikti izpildīja centra norādījumus, un līdz ar to nav taisnīgi un samērīgi, ka tās rīcība ir administratīvi sodīta. Maldus nevar radīt reklāmas maketā iekļautais aicinājums konsultēties ar ārstu vai farmaceitu, jo nākamajā teikumā ir norādīts, ka *Sinunorm DUO* ir uztura bagātinātājs, un minēts tā reģistrācijas numurs. Turklāt pēc centra saņemtās vēstules šie uzraksti vairs netika iekļauti aprakstā.

Pretēji pārsūdzētajā lēmumā norādītajam, pēc centra 2016.gada 12.aprīļa vēstules pieteicēja pārtrauca *Hepasan Forte* reklāmas translēšanu. Reklāma no 1. līdz 5.maijam pārraidīta 49 reizes tehnisku iemeslu dēļ, un, to konstatējot, reklāma izņemta. Pēc centra 2016.gada 11.maija vēstules pieteicēja pievērsa uzmanību nākamajos rakstos „Māja” tam, lai arī zem reklāmraksta būtu atzīmes „Uztura bagātinātājs. Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu” un reklāmas laukumā ir ietverta tikai centra norādītā informācija žurnālā „Uztura bagātinātājs. Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu.”

[5] Paskaidrojumos Administratīvajai apgabaltiesai centrs norāda, ka apelācijas sūdzība nav pamatota turpmāk minēto iemeslu dēļ.

[5.1] Pretēji apelācijas sūdzībā minētajam, pārsūdzētajā lēmumā norādītais apstāklis, ka centrs nav konstatējis lietā vērtēto reklāmu turpmāku izplatīšanu, pats par sevi nav uzskatāms par centra apliecinājumu vai atzītu faktu, ka pieteicējas īstenotā komercprakse līdz pārsūdzētajā lēmumā konstatētajam ir vērtējama kā normatīvajiem aktiem atbilstoša komercprakse.

No lietas materiāliem izriet, kā arī tiesa spriedumā ir pamatoti secinājusi, ka pieteicēja nav atzinusi centra konstatētos pārkāpumus un nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu sniegto reklāmu atbilstību normatīvo aktu prasībām. Pārkāpumi tika atkārtoti arī pēc centra pieteicējai sniegtās informācijas par konstatētajām neatbilstībām.

[5.2] Centrs piekrīt tiesas secinājumam, ka pieteicējas reklāmās minētā informācija par piedāvāto produktu īpašībām, kuras attiecīgajam produktam nepiemīt, tai skaitā veselīguma norādes, kuras pieteicēja nav tiesīga izmantot, var negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību.

Pieteicēja informāciju par produktiem ir sniegusi tādā veidā, kas var maldināt patērētājus par pieteicējas reklamēto uztura bagātinātāju īpašībām, kā rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

[5.3] Veselīguma norāžu izmantošana ir brīvprātīga. Gadījumā, ja komercprakses īstenotājs vēlas šādas norādes lietot saviem produktiem, tas ir jādara atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

[6] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 245. un 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[8] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, līdz ar to apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, to neatkārtojot.

[9] Par apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa norāda, ka tie nav pamatoti.

Apelācijas sūdzībā pieteicēja turpina apgalvot, ka strīdus reklāmu teksts nav bijis maldinošs. Apgabaltiesa norāda, ka gan pārsūdzētajā lēmumā, gan pirmās instances tiesas spriedumā, kura motivācijai apgabaltiesa pievienojās, ir pietiekami izskaidrots un pamatots ar tiesību normām, kāpēc strīdus reklāmās sniegtā informācija par uztura bagātinātāju īpašībām ir maldinoša. Uztura bagātinātāji ir pārtikas produkti, nevis medikamenti, un citastarp pieteicējas

strīdus reklāmās ietvertās veselīguma norādes veidā, kas ir pretējs Regulas normatīvajam regulējumam, vidusmēra patērētājam var radīt maldīgu priekšstatu par produkta ārstnieciskām īpašībām.

Pārsūdzētajā lēmumā ir pareizi vērtēts, ka *Hepasan Forte* reklāmā nebija sniegta skaidra informācija, ka produkts ir uztura bagātinātājs, bet reklāmas beigās iekļautā norāde „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu” nav pietiekama, lai vidējam patērētājam būtu saprotams, ka tiek reklamēts uztura bagātinātājs, nevis medikaments, īpaši kopsakarā ar reklāmas tekstu, ka „aknām nepieciešama ātra palīdzība”. Centrs pareizi uzskatījis, ka reklāmas saturs un pasniegšanas veids vidējam patērētājam rada iespaidu, ka tiek sniegts apsolījums saistībā ar produkta ātru un labvēlīgu iedarbību aknu aizsargāšanā. Arī frāze „Hepasan – ātra un efektīva aizsardzība jau no pirmās kapsulas” ar fonā attēlotām produkta sastāvdaļām ir uztverama kā informācija, ka aknas tiks aizsargātas no reklāmas sākumā minētajiem aknu bojājumu iemesliem un ka to nodrošinās produktā esošas reklāmā attēlotās sastāvdaļas.

Uztura bagātinātāja *Sinunorm DUO* reklāmraksta daļā patērētājiem netiek sniegta informācija, ka *Sinunorm DUO* ir uztura bagātinātājs, bet ir atsauces uz slimību iespējamu novēršanu. Centrs pareizi vērtējis, ka reklāmā iekļautās norādes „augšējiem elpceļiem” un „apakšējiem elpceļiem”, kā arī aicinājums „ievelc elpu” vidusmēra patērētājiem liek domāt, ka reklamētajam produktam ir sevišķa iedarbība uz cilvēka elpceļiem.

Centrs ir pareizi secinājis, ka uztura bagātinātāja *AteroLip* reklāmas materiālā veselīguma norāde tiek attiecināta uz produktu, nevis tā sastāvdaļu atbilstoši reģistrētajai veselīguma norādei un neievērojot norādes izmantošanas nosacījumu (minimālās devas norāde). Reklāmas materiāla aprakstošajā daļā tiek izmantotas veselīgumu norādes, kas ir aizliegtas ar Regulu.

Tādējādi strīdus reklāmās ir noklusēts jeb nav tieši norādīts, ka tie ir uztura bagātinātāji, vai arī norāde ir neskaidra kopsakarā ar pārējo reklāmas saturu. Citastarp tas vien, ja reklāmā ir ietverta norāde par to, ka uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu, nav pietiekami, lai uzskatītu, ka tādējādi ir norāde par to, ka reklamētais produkts ir tikai uztura bagātinātājs, īpaši kopsakarā ar reklāmas saturā ietvertajām norādēm par produkta ārstnieciskajām īpašībām. Reklamējot uztura bagātinātāju, nav pieļaujami, ka reklāma patērētājam var radīt iespaidu, ka tam piemīt ārstnieciskas īpašības.

Līdz ar to pārsūdzētajā lēmumā pamatoti atzīts, ka pieteicējas komercprakse ir bijusi negodīga.

Ievērojot, ka pieteicēja konsekventi turpināja apgalvot, ka strīdus reklāmas nav maldinošas, centrs pamatoti izlēma uzlikt pieteicējai pienākumu aizliegt negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama.

Nav pamatoti pieteicējas argumenti, ka tā nav uzklusēta. No lietas redzams, ka starp centru un pieteicēju notika sarakste, un pieteicējai bija iespēja gan izteikt gan savu viedokli, gan iespēja nekavējoties novērst centra norādītos pārkāpumus. Lai arī uz pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdi strīdus reklāmu turpmāka izplatīšana netika konstatēta, tomēr pati pieteicēja ir norādījusi, ka tā

netika pārtraukta uzreiz. Ja pēc centra 2016.gada 12.aprīļa vēstules saņemšanas reklāma tika pārraidīta vēl 49 reizes, secināms, ka tās raidīšana netika pārtraukta pēc pārkāpuma konstatēšanas. Atsaukšanās uz “tehniskiem iemesliem” nav objektīvi pamatota.

Tādējādi soda naudas uzlikšana pieteicējai ir pamatota. Apgabaltiesa nekonstatē, ka soda nauda būtu nesamērīga ar izdarīto pārkāpumu.

[10] Šādos apstākļos pieteikums noraidāms kā nepamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 245., 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt SIA „Lotos Pharma” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2016.gada 28.decembra lēmuma Nr.24-pk atcelšanu.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente

(*paraksts*)

L.Vīnkalna

Tiesneses

(*paraksts*)

I.Juhņeviča-Knoka

(*paraksts*)

L.Konošonoka

Noraksts pareizs

Administratīvās apgabaltiesas tiesnese

L.Vīnkalna

Rīgā 2018.gada 11.decembrī